

Erasmus+ Program

Ključna aktivnost 2 – Partnerstva za suradnju u školskom obrazovanju

---

ANALIZA STANJA I SAŽETAK IZVJEŠĆA

R2.1.1_hr_s

Hrvatska

Sufinancira
Europska unija

A Systemic APProach to social media and pre-adolescents through thinking skills education

Broj ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. 2022-1-IT02-KA220-SCH-000090043

A Systemic Approach to social media and pre-adolescents through thinking skills education

Broj ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava. 2022-1-IT02-KA220-SCH-000090043

R2.1.1_hr_s
**Analiza stanja i sažetak izvješća:
Hrvatska**

Sufinancira
Europska unija

Podrška Europske komisije i Talijanske nacionalne agencije INDIRE u izradi ove publikacije ne podrazumijeva njihovu suglasnost s njezinim sadržajem, koji odražava isključivo stavove autora. Europska komisija i Talijanska nacionalna agencija INDIRE nisu odgovorni za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u ovom dokumentu.

Informacije o projektu

Program	Erasmus+ Programme
Ključna aktivnost	Ključna aktivnost 2 – Suradnja među organizacijama i institucijama
Vrsta aktivnosti	Partnerstva za suradnju u školskom obrazovanju
Akronim	ASAP
Naslov	A Systemic APproach to social media and pre-adolescents through thinking skills education
Broj ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava	2022-1-IT02-KA220-SCH-000090043
Datum početka	1. rujna 2022
Datum završetka	30. kolovoza 2025
Trajanje	36 mjeseci
Dodatne informacije	Za više informacija o projektu i pristup dodatnim rezultatima, posjetite: <ul style="list-style-type: none"> - Službenu web-stranicu projekta: www.socialmediakids.eu - Stranicu projekta Erasmus+ Project Results Platform - Zajedničku stranicu projekta Zenodo

Informacije o dokumentu

Rezultat br.	R2.1.1_hr_s
Naziv rezultata:	ASAP Sažetak izvješća i analiza stanja po državama: Naziv države
Radni paket:	RP2 – Društveni mediji, predadolescenti i metakognicija: ASAP transdisciplinarno sekundarno i terensko istraživanje
Aktivnost:	A2.1 – Analiza stanja
Voditelj radnog paketa:	DOBA Business School, Maribor
Autori:	Lana Ciboci Perša, Igor Kanižaj, Danijel Labaš (DKMK)
Datum:	Kolovoz 2023.
Razina diseminacije:	JAVNO
Kratki opis:	Sažetak istraživanja provedenog u Hrvatskoj u okviru projekta ASAP o odnosu predadolescentata prema digitalnim i društvenim medijima, s naglaskom na elektroničko nasilje, rizike na internetu i digitalno blagostanje. Sažetak prikazuje ključne statističke podatke i nacionalne rezultate istraživanja, kao i dobre prakse i strategije koje promiču digitalno građanstvo te sigurnije i odgovornije korištenje medija među mladima. Cjelovita verzija izvješća po državama dostupna je na engleskom jeziku putem komunikacijskih kanala projekta.

Licenca

Ovo djelo licencirano je pod [Creative Commons licencom Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/), što dopušta korištenje, distribuciju i izmjenu djela, uključujući i komercijalnu uporabu, pod uvjetom da se pravilno navede autorstvo originalnih kreatora i naznače sve izvršene promjene.

U slučaju da određeni sadržaj uključuje djela trećih strana ili prikazuje prepoznatljive privatne osobe, može biti potrebno osigurati dodatna prava. Za korištenje ili reprodukciju sadržaja koji nije u vlasništvu kreatora ovog djela, možda će biti potrebno izravno zatražiti dopuštenje od nositelja prava.

DRUŠTVENE MREŽE I PREDADOLESCENTI U HRVATSKOJ - SAŽETAK

Izvešće o društvenim mrežama i predadolescentima u Hrvatskoj nastalo je u sklopu ERASMUS+ projekta ASAP – A Systemic Approach to social media and preadolescents through thinking skills education.

1) Statistički podaci

- Republika Hrvatska ima 3 871 833 stanovnika, od čega je 1 865 129 muškaraca (48,17%) i 2 006 704 žena (51,83%) (Državni zavod za statistiku, 2022a).
- Pristup internetu ima 86% kućanstava u Hrvatskoj.
- Podaci Državnog zavoda za statistiku (2022c) pokazuju da „pojedinci najčešće koriste internet za slanje poruka (93%), prikupljanje informacija o proizvodima i uslugama (93%), čitanje dnevnih vijesti i časopisa (87%) te e-mailova (83%), gledanje videa (79%), telefoniranje i video pozive (77%) te korištenje društvenih mreža (73%)”.
- Udio stanovništva u dobi od 0 do 14 godina iznosi 14,27% (Državni zavod za statistiku, 2022a).
- Prema Popisu stanovništva procjenjuje se da u Hrvatskoj ima 40 644 djece u dobi od jedanaest godina, 39 767 djece u dobi od dvanaest godina i 39 589 djece u dobi od trinaest godina (DZS, 2022b).
- Djeca u Hrvatskoj između 9 i 11 godina na društvenim mrežama provode 119 minuta dnevno, dok djeca između 12 i 14 provode 162 minute dnevno (Smahel i sur., 2020).
- Gotovo svako treće dijete u dobi od 9 do 11 godina i gotovo polovica djece u dobi od 12 do 14 godina koristi pametni telefon nekoliko puta dnevno ili cijelo vrijeme za pristup internetu (Smahel i sur., 2020). Također, skoro svako treće dijete između 9 i 11 godina (32%) svakodnevno koristi društvene mreže (Smahel i sur., 2020).

2) Nacionalno istraživanje o društvenim mrežama i (pred)adolescentima

- Korištenje društvenih mreža raste s dobi djeteta – 35,0% djece od 9 do 11 godina, 68,1% djece od 12 do 14 godina te 76,8% djece od 15 do 17 godina za vrijeme istraživanja imalo je svoj profil na nekoj društvenoj mreži ili stranici za online igranje videoigara. Kada govorimo o djeci između 12 i 14 godina, YouTube koristi njih 52,4%, Facebook 50,6%, Instagram 44,9%, WhatsApp 26,8%, Snapchat 21,1%, Viber 19,8%, Google 18,7% te Messenger 17,8% (Ciboci i sur., 2020).
- Većina djece prihvaća zahtjev za prijateljstvo samo ako poznaju osobu. Tako 63,9% djece u dobi od 12 do 14 godina prihvaća zahtjev samo ako tu osobu poznaje, njih 37,8% prihvaća zahtjev samo ako imaju zajedničke prijatelje, 25,7% prihvaća zahtjev samo ako tu osobu jako dobro poznaje, 9,2% prihvaća zahtjev samo ako roditelji/skrbnici dopuste. Usporedno, 6,8% nerijetko prihvaća sve primljene zahtjeve.
- Osim komuniciranja s nepoznatim osobama na internetu, istraživanje je pokazalo da se do sada 14% djece osobno susrelo s osobom koju su upoznali na internetu, dok se takve

aktivnosti povećavaju s uzrastom djece (od 15 do 17 godina - 26,8%; od 12 do 14 godina - 12,0% i od 9 do 11 godina - 3,0%).

- Rezultati istraživanja pokazuju da se 79% djece u Hrvatskoj u dobi od 12 do 14 godina osjeća sigurno na internetu i da ima pozitivan stav o komunikaciji s ljudima na internetu, dobivanju podrške ili informacija.
- Negativna internetska iskustva, kao što je izloženost seksualnom i nasilnom sadržaju te drugim vrstama neželjenog sadržaja kao što su neprikladni kontakti, internetsko nasilje, hakiranje, dijeljenje osobnih podataka, povreda ugleda, virusi, neželjena pošta, skočni prozori i oglasi, prijavilo je njih 10%, a 66% izjavilo je da znaju kako reagirati na ponašanja drugih na internetu koja im se ne sviđaju (Smahel i sur., 2020).
- Rezultati su također pokazali da je 5% djece bilo žrtva u protekloj godini (uživo ili na internetu), a 2% ih je pretrpjelo agresiju u protekloj godini (uživo ili na internetu) (Smahel i sur., 2020). Starija djeca (6,4% djece od 12 do 14 godina i 11,8% djece od 15 do 17 godina) više su izložena elektroničkom nasilju od mlađe djece (4% od 9 do 11 godina).
- Najčešći oblici nasilja uključuju primanje uvredljivih ili neprimjerenih poruka (61%), isključivanje ili izostavljanje iz grupe ili aktivnosti (33%) te objavljivanje i prenošenje uvredljivih poruka (Ciboci i sur., 2020). Zlouporebu osobnih podataka doživjelo je 2% djece u dobi od 9 do 11 godina, a njih 7% dobilo je virus ili špijunski softver (spyware) na uređaju (npr. telefonu, tabletu, računalu) (Smahel i sur., 2020).

3) Primjeri dobre prakse

- U Hrvatskoj je neformalno medijsko obrazovanje vrlo razvijeno. U tome ključnu ulogu imaju udruge civilnog društva koje već dugi niz godina rade na medijskom i digitalnom opismenjavanju medijskih korisnika svih dobnih skupina, pa tako i predadolescenata. U izvješću se nalaze neki od najboljih primjera dobre prakse u ovom području, poput aktivnosti Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu i Centra za sigurniji internet, te edukativnih materijala dostupnih na portalu Medijskapismenost.hr.

4) Zakoni i propisi

- Hrvatska nema poseban zakon koji regulira korištenje i zlouporebu društvenih mreža. Međutim, različiti aspekti korištenja interneta i društvenih mreža, u svrhu zaštite korisnika, nalaze se u različitim zakonima, poput Kaznenog zakona (NN 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21), koji predviđa stroge kazne za dječju pornografiju i upoznavanje djece s pornografijom, kaznena djela protiv ugleda i časti, odavanje podataka iz privatnog života djeteta te govor mržnje. Na razini odgojno-obrazovnih ustanova treba spomenuti Pravilnik o kriterijima za izricanje odgojno-obrazovnih mjera (NN 94/15, 03/17) učenicima osnovnih i srednjih škola.

Literatura

- Ciboci, L., Ćosić Pregrad, I., Kanižaj, I., Potočnik, D. & Vinković, D. (2020). *Nacionalno istraživanje o sigurnosti djece na internetu - HR Kids Online*. Društvo za komunikacijsku i medijsku kulturu. Dostupno na: <http://hrkids.online/prez/EUKidsOnlineHRfinal.pdf>, 31. siječnja 2023.
- Kazneni zakon (Narodne novine 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21)
- Državni zavod za statistiku (2022a). *Konačni rezultati Popisa 2021*. Dostupno na: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>, 30 January 2023.
- Državni zavod za statistiku (2022b). Procjena broja stanovnika Republike Hrvatske u 2021. godini. Dostupno na: <https://podaci.dzs.hr/media/gr3dlry2/stan-2022-3-1-procjena-stanovni%C5%A1tva-republike-hrvatske-u-2021.pdf>, 30. siječnja 2023.
- Državni zavod za statistiku (2022c). Primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija 2022. Dostupno na: <https://podaci.dzs.hr/media/3p5axyre/zti-2022-1-2-primjena-informacijskih-i-komunikacijskih-tehnologija-ikt-u-ku%C4%87anstvima-i-kod-poedinaca-u-2022.pdf>, 30. siječnja 2023.
- Pravilnik o kriterijima za izricanje pedagoških mjera (Narodne novine 94/15, 03/17).
- Smahel, D., Machackova, H., Mascheroni, G., Dedkova, L., Staksrud, E., Ólafsson, K., Livingstone, S., & Hasebrink, U. (2020). *EU Kids Online 2020: Rezultati ankete iz 19 zemalja*. *EU Kids Online*. Dostupno na: <https://doi.org/10.21953/lse.47fdeqj01ofo>, 30. siječnja 2023.

ANALIZA STANJA

Sažetak istraživanja provedenog u Hrvatskoj u okviru projekta ASAP o odnosu predadolescenata prema digitalnim i društvenim medijima, s naglaskom na elektroničko nasilje, rizike na internetu i digitalno blagostanje. Sažetak prikazuje ključne statističke podatke i nacionalne rezultate istraživanja, kao i dobre prakse i strategije koje promiču digitalno građanstvo te sigurnije i odgovornije korištenje medija među mladima.

Sufinancira
Europska unija